TräskyddsAktuellt

Aktuellt från Träskyddsföreningen och Träskyddsinstitutet

ISSN 0284-8457 | Nr 2/09 | december 2009

Styckemärkning för NTR klass AB!

Vid Föreningens extra årsstämma i Varberg i början av november så beslutades att genomföra den av styrelsen och arbetsgruppen föreslagna förändringen av de svenska styckemärkningsreglerna.

Således gäller nu en *rekommendation* att tryckimpregnerade trävaror i NTR klass AB i dimensioner < 38 mm bör styckemärkas med gul färg på ändyta, kantsida eller flatsida. Därmed förändras det tidigare gällande kravet på styckemärkning till en rekommendation, vilket innebär att utebliven märkning inom denna klass *inte* ska medföra sanktioner enligt NTR Dokument 3.

Trallvirke impregnerat till NTR klass AB är ett segment med tydlig konsumentinriktning. Det är mycket viktigt att dessa varor presenteras på ett tilltalande sätt och att de kan användas för avsett ändamål. Föreningen och dess styrelse anser att branschen som helhet förlorar i anseende om NTR klassade varor levereras med bristfällig eller slarvig märkning.

Den nordiska träskyddsbranschen har under många år lagt ner mycket tid och pengar på att skapa ett starkt varumärke. Rekommendationen innebär således att utebliven märkning i detta segment inte ska medföra sanktioner enligt NTR Dokument 3 avsnitt 7.6, men samtidigt är rekommendationen ett starkt uttryck för att styckemärkning i enlighet med NTR-systemet är ett värdefullt sätt att skapa förtroende för våra produkter.

Dimensionsbunden NTR klass A

Förslaget om dimensionsbunden NTR klass A presenterades vid det extra föreningsmötet i Varberg. Förslaget innebär minimikravet att sågat och hyvlat virke i dimensionerna 38mm och grövre alltid ska impregneras till NTR klass A och därmed alltid styckemärkas vita. Något beslut fattades ej. Under februari och mars månader kommer Föreningen att hålla regionala seminarier för sina medlemmar för att ge möjlighet till mera ingående diskussioner. Företrädare för föreningen – styrelseledamöter och kansliet – kommer då också att hålla möten med de tongivande bygghandelsföretagen för att förklara fördelarna med förslaget.

Dimensionsbaserad klassindelning var praxis i Sverige för en del år sedan och är det fortfarande i Finland. Dimensionsbasen är en naturlig riktlikare för de impregnerade trävarornas användningsområde.

Vi önskar återinföra dimensionsbaserad klassindelning i Sverige för att på så sätt stärka A-klassens ställning på svenska marknaden och därmed bibehålla förtroendet för vår 20-åriga rötskyddsgaranti.

Garantin förutsätter att rätt trä hamnar på rätt ställe. De senaste årens successiva minskning av volymen NTR A-klassat virke och det faktum att vissa köpare av prisskäl föredrar även grövre dimensioner i AB klass betyder att marknaden själv kortsluter garantin. Förslagets krav avser att rätta till denna situation. Förslaget kommer tas upp på årsmötet i april för eventuellt beslut för att om möjligt träda ikraft år 2011.

VI VILL PASSA PÅ ATT ÖNSKA ALLA VÅRA LÄSARE...

TRÄ SKYDD
SVENSKA TRÄSKYDDSFÖRENINGEN
SVENSKA TRÄSKYDDSINSTITUTET

TRÄSKYDDSAKTUELLT utkommer med 2-4 nummer/år
Ansvarig utgivare: Mikael Westin, tel 08-791 23 57
Redaktör: Ulla Britt Kronberg, tel 08-791 23 60

www.traskydd.com

Några bilder från temadagarna i Varberg.

Temadagarna och Extra Föreningsstämman

De traditionella Temadagarna om Träskydd hölls som vanligt i början av november, men denna gång i Varberg. Första dagen gjorde vi besök på Värö-sågen (där tyvärr hyveln stod stilla p g a underhåll) och fick på kvällen äta gott och ha trevligt med varandra och Lennie Norman. Fredagens program var matnyttigt med bl a föredrag om vikten av Intern Driftskontroll och framtida möjligheter med överföring av digital artikelinformation.

På extra Föreningsstämman så presenterades verksamhetsplanen för 2010 och beslutades om de olika avgifterna till Föreningen vilka lämnades oförändrade.

NTR-dagarna 2010

Nästa år kommer de Nordiska Träskyddsdagarna äga rum i Köpenhamn den 4 och 5 november. Detta betyder att programmet där även kommer att innehålla de sedvanliga "temadags-ämnena". Genom sådan samordning på nordisk bas hoppas vi på mycket god anslutning och en ny dimension i det nordiska samarbetet!

Grundkursen

Träskyddsinstitutets sedvanliga Grundkurs i Industriellt träskydd kommer denna säsong äga rum vecka 5, dvs 1-5 februari 2010 i Uppsala – SLU Institutionen för skogens produkter. Anmälan kan göras till kansliet, Ulla-Britt Kronberg tel.08-791 23 60. Särskild inbjudan med preliminärt program har skickats till samtliga träskyddsanläggningar. Som vanligt går Träskyddsföreningens medlemmar gratis på kursen.

Intern driftskontroll

Även år 2010 kommer vi att tillsammans med SP Trätek anordna en kurs med fördjupning och fokusering på Intern Driftskontroll. Det kommer liksom tidigare att bli ett upplägg med både föreläsningar och praktiska övningar. Kursen är avsedd för operatörer, arbetsledare och chefer inom träskyddsindustrin. Kursen hålls i Borås – SP Trätek, den 27-28 januari 2010, lunch till lunch. Inbjudan med program och anmälningsblankett kommer sändas ut till träskyddsbranschen inom kort.

Nåbarhets-projektet

Vårt s k Nåbarhets-projekt - där ungdomar från Kungl. Tekniska Högskolans avdelning för Industriell Design arbetade fram sex stycken systemlösningar för ökad tillgänglighet för rörelsehindrade - är nu inne i en andra fas. Nu är det en helt ny grupp av studenter, inte bara från KTH utan också från Konstfack/Industridesign och Stockholms Universitet Ekonomiska institutionen/Marknadsakademien, som jobbar med nåbarhetstemat i ett särskilt perspektiv – att exponera idén om nåbarhet bättre i bygghandeln. Efter tre veckors arbete höll de en utställning i mitten av december på Konstfack i Stockholm. Jättefina förslag om hur bygghandeln och byggare kan få upp ögonen för detta nya användningsområde

för impregnerade trävaror presenterades. Utställningen fortsätter fram till jul på Stockholms Universitet, Företagsekonomi/Ljusgården.

Utställning på Konstfack i Stockholm.

Landskapsarkitekter i Malmö

I slutet av augusti inbjöds landskapsarkitekter i Skåne till ett informationsmöte med lunch i Malmö. Nio stycken intresserade arkitekter deltog och vi – delar av Föreningens Informationsutskott - presenterade de impregnerade trävarornas tekniska och miljömässiga prestanda, NTR-systemet och den 20 åriga rötskyddsgarantin. En livlig diskussion vidtog och vi kunde konstatera att en positiv inställning till NTR-klassade trävaror spred sig. Nästa säsong kommer ett liknande lunchmöte hållas i Göteborg.

NTR-T

Nordiska Träskyddsrådet har utsett ny Teknikergrupp, NTR-T, för den närmaste tvåårsperioden. De ordinarie ledamöterna är: Niels Morsing, Teknologisk Institut, Danmark,
Antti Nurmi, VTT, Finland, Fred G. Evans, Treteknisk, Norge och Pia Larsson-Brelid, SP Trätek, Sverige

Härutöver valdes Per Otto Flaete, Treteknisk, Norge, till ny suppleant för samma period. Vidare godkändes att Mats Westin kan ersätta Pia Larsson-Brelid vid de tillfällen då aktuella frågor så påkallar.

Regionala träffar

I februari och mars månader så kommer Föreningen att hålla regionala träffar med medlemsföretagen. Avsikten är att diskutera de branschgemensamma aktiviteterna och främst förslaget kring dimensionsbunden NTR klass A. Träffarna hålls enligt följande schema: Växjö, vecka 7, Örebro, vecka 7, Gävle, vecka 8 och Umeå, vecka 8.

Vi ser fram emot stort deltagande.

Kampanj 2010

Det övergripande temat för marknadskampanjen 2010 kommer att bli ett förstärkande av NTR klass A, Rätt trä på rätt plats samt den 20 åriga rötskyddsgarantin. Vi ska förnya och förbättra hemsidan och dra trafik dit genom bearbetning av bygghandeln och genom annonsering. Butikspaketet kommer att kompletteras med en s k "trottoarpratare" med SP Trätek, SLU och Föreningen som avsändare, där NTR klassat trä jämförs med andra trämaterial ur bl a beständighetssynpunkt. Den hemsidesbaserade bygghandlarutbildningen kommer att köras igen och vi kommer att prioritera kontakter med de träansvariga ute hos handlarna. Vi kommer att kraftigt sänka budgeten för den direkta annonseringen i tidskrifter.

Avfallsprojekten

IVL Svenska Miljöinstitutet presenterade tidigare i år sin rapport om Impregnerat trä i kretsloppet. IVL menar i rapporten att spill av trä impregnerat med de nya kopparbaserade träskyddsmedlen inte borde klassas som farligt avfall. I rapporten görs en teoretisk bedömning att biobränslepannor har en potential att för kopparbaserade medel kunna uppfylla de krav som ställs på emissioner i Naturvårdsverkets föreskrift om avfallsförbränning, förutsatt att effektiv stoftrening finns. Föreningen går nu vidare i en fortsättning på projektet, samfinansierat med Naturvårdsverket, där testförbränning av kopparimpregnerat spillvirke ska ske i en biobränsleeldad panna för att verifiera de beräkningar som gjordes tidigare. De realistiska proven kan ge ett säkrare underlag för IVLs tidigare bedömning och en fördjupad analys av askan ska också ge mer kunskap om föroreningarna i denna och deras potentiella miljöpåverkan.

FoU

Forsknings- och utvecklingsutskottet, FoU-utskottet, inom Svenska Träskyddsinstitutet har hållit tre möten under året. Flera angelägna frågor har diskuterats – inträngning, lakning, målningsbarhet, kopparresistens m m. Alla områden är mycket intressanta och förtjänar ytterligare forskningsinsatser. FoU-frågorna drivs i projektform med utskottet som arbetsgrupp och Föreningens styrelse som styrgrupp.

Utskottet har valt att prioritera uppstarten av ett mindre projekt i egen regi om kopparmedels lakning i sötvatten. Det kommer att fortgå i fem år. Vad gäller just lakning så konstaterade utskottet att marknaden och media ställer mycket höga krav på korrekt information om våra produkter. Eftersom NTR-systemet saknar direkta krav gällande lakning så är branschen hänvisad till egna forskningsinsatser, andras forskningsrapporter eller – vilket dock är omgärdat av sekretess - medelsleverantörernas tester för utvärdering och godkännande inom Biociddirektivet. Lakningsprojektet syftar till att få en uppfattning om i vilken utsträckning utlakning av koppar sker i sötvatten från NTR-klassat virke i klass A. Det gäller främst att få fram en generell nivå på kvarvarande mängd koppar i byggprodukterna oavsett vilket specifikt kopparmedel som använts.

Inträngningsfrågorna är fortsatt intressanta och man avvaktar den inventering över alla kontrollbesök täckande de senaste 5 – 7 åren för att försöka få fram fakta kring regelbundenheter hos de företag som har problem med att klara inträngningskraven. Kunskap om detta kommer att underlätta framtida överväganden om vilka insatser som kan föreslås för fortsatta studier.

Avs: Svenska Träskyddsföreningen
Box 22307, Klara Norra Kyrkogata 31
SE-104 22 Stockholm

Sp/Irg Secretariat
Jöran Jermer
Box 5609
114 86 Stockholm

SVERIGE
PORTO BETALT

För frågorna kring målningsbarhet på impregnerat virke så har samarbete inletts med en av de större färgtillverkarna och kontakter har tagits med färgfabrikanternas förening, SVEFF.

Förslag om nordiskt stolpprojekt

Finska föreningen och stolpindustrin har föreslagit ett stort samarbetsprojekt gällande system för att reducera lakningen från kreosot- och kopparstolpar. På så sätt vill man försäkra sig om att dessa stolpar även i framtiden ska få användas i användarklass 4, dvs i markkontakt. Man vill också studera några alternativa träskyddsmetoder för stolpar samt utarbeta nya testmetoder. Troligen kan projektet bli omfattande och kräva finansiering från flera länder och organisationer.

Lego-avtal

Styrelsen beslutade i höstas att kansliet skulle ta fram en avtalsmall för uppdrag som legoimpregnerare. Detta är nu klart och mallen kan beställas från kansliet: ***mikael@traskydd.com***, eller laddas ner från vår hemsida ***www.traskydd.com***. Avtalsmallen innehåller föreslagna klausuler om bl a betalnings- och leveransbestämmelser, krav på ingående träråvara, force majeur och tidsplan. Avtalsmallen rekommenderas som grund för överenskommelser om legoimpregnering och kan fritt justeras efter den enskilda affärens innehåll.

Träimpregneringsindustrin i Sverige, produktionsåret 2008

The Swedish Wood Preservation Industry, Statistics 2008

Sammanfattning/*Summary*	**2008 (m³)**	**2007 (m³)**	**Förändring/Change 2008-2007 (%)***
Totalproduktion inkl export/ *Total production incl export*	**1 381 500**	**1 476 500**	**-6,4**
Producerande enheter/*Producing plants*	69	70	
Sliprar/*Railway sleepers*	22 900	20 900	9,1
Stolpar/*Poles*	54 800	69 300	-21,0
Sågat och hyvlat virke/*Sawn timber*	1 200 100	1 302 800	-7,8
Stängselstolpar/*Fence posts*	56 900	52 500	8,4
Fönster-/dörrsnickerier/*External joineries*	21 700	28 800	-24,5
Övrigt/*Other*	25 100	2 200	1063,7
Vattenlösliga medel/*Water-borne*	1 273 800	1 354 600	-5,9
Oljelösliga medel/*Organic-solvent*	24 500	31 600	-22,5
Kreosot/*Creosote*	83 200	90 300	-7,9
Furu/*Pinus sylvestris*	901 700	960 700	-6,1
Gran/*Picea abies*	479 800	515 800	-7,0
Totalexport/*Total export*	**823 100**	**881 100**	**-6,6**
Sliprar/*Railway sleepers*	900	5 900	-85,2
Stolpar/*Poles*	42 000	43 000	-2,5
Sågat och hyvlat virke/*Sawn timber*	749 900	806 500	-7,0
Stängselstolpar/*Fence posts*	27 800	23 600	18,1
Fönster-/dörrsnickerier/*External joineries*	2 500	2 100	23,0
Övrigt/*Other*	0	1	
Vattenlösliga medel/*Water-borne*	769 300	827 300	-7,0
Oljelösliga medel/*Organic solvent*	3 900	3 500	14,0
Kreosot/*Creosote*	49 900	50 300	-0,8
Furu/*Pinus sylvestris*	353 400	377 600	-6,4
Gran/*Picea abies*	469 700	503 500	-6,7

*Procentsatsen är framräknad från ej avrundade siffervärden/*The percentage is calculated from non-rounded figures*
Reservation för eventuella justeringar.